

Foto: Charles Chan/under Creative Commons

Hållbar textil – en

På Ekocentrum i Göteborg, mitt under modeveckan i slutet av februari, arrangerades ett inspirerande seminarium om hållbara textilier. Flera intressanta och viktiga textilaktörer medverkade med föreläsningar om den ekologiska trendens möjligheter och om deras olika förhållningssätt kring både miljö och etisk produktion.

Utgångspunkten för mötet var att det i Sverige har skett en positiv förändring i attityden till miljö- och hållbarhetsfrågor.

Under dagen invigdes också en ny permanent textiltställning med avsikt att väcka fler frågeställningar för alla besökare på Ekocentrum som kommer dit för att utbilda sig eller delta i verksamhetens kursutbud. Utställningen invigdes av Johanna Ståhl, chefredaktör för livsstilsmagasinet Camino.

Konfektion och mode

Som vanligt när det skall diskuteras textilier är det främst inom konfektion, mode och andra närliggande branscher som får stå för innehållet. Likaså brukar det vara bomullen som står i fokus för diskussionerna, så även på detta seminarium. Men seminariet hade trots allt en bred och innehållsrik agenda.

Först ut var Katrin Björkman från COOP i väst som berättade om hur konsumenterna själva styr den största delen av det som har tagits fram av hemtextilier med ekologiskt odlad bomull.

Miljöarbetet inom COOP handlar främst om konsumentmakt och att försäljningen av rättvisemärkta textilier ökar med cirka 40 procent varje år. Ändå ligger vi långt efter många andra europeiska länder. Att England är ett föregångsland var det många ur seminariepubliken som blev förvånade över. Faktum är att Sverige ligger cirka 15 år efter när det gäller miljö- och etisk handel. Från Chemsec (Internationella Kemikalieseekretariatet) kom Nardono Nimpuno och tog upp frågan "Hur mycket skall kunderna ha ansvar för dessa frågor egentligen?". Han menade att det krävs mer ämnesinformation riktad direkt till textilframställarna om deras kemikalieanvändning.

Giftfria produkter

Nardono Nimpuno arbetar i ett EU-projekt för att främja övergången till giftfria produkter och tillverkningsprocesser. Vilka är de farligaste kemikalierna och hur kan de ersättas? Med hjälp av en SIN-lista (Substitute It Now) erbjuder Chemsec vägledning som har visat sig vara positivt för stora företagskoncerner. En mindre kemikalieanvändning

vinner många på och att det inte bara handlar om att byta ut kemikalier utan istället medvetet förändra i designstadiet inför en ny produkt. I Europa finns det idag cirka 1 500 farliga kemikalier, efter ett år har man inom EU endast rödlistat sju stycken av dessa. I den takten krävs det helt andra arbetsmetoder för att minska kemikalierna.

Praktisk erfarenhet

En mer realistisk hållning intog Marcus Bergman som har en mycket stor kompetens och sitter på flera olika stolar som aktör inom textilbranschen. Han är lärare på Textilhögskolan i Borås, forskare på Chalmers Arkitektur men har framför allt en mycket nära och praktisk erfarenhet av bomullsodling genom sitt eget företag Bergman of Sweden. Företaget grundades 1986 och odlar ekologisk bomull i Peru. Han menade att det är svårt att sätta fingret på en enda enskild grupp av aktörer inom produktionen.

I början på 80-talet började man förstå problematiken med konventionell odling, men mycket lite har gjorts under två

decennier. Viktigt att komma ihåg är det märkliga i att Peru under minst 3 000 år har odlat en högkvalitativ bomull utan kemikalier. Denna bomull borde ju rimligtvis kallas för konventionell. Istället har den giftiga och mest kemikalieslukande grödan i världen som bara har odlats under cirka 50 år kommit att benämnas konventionell. Marcus ser trots sitt arbete med utbildning ingen förändring, kunskapen om textilier är obefintlig. Den stora frågan som han vill väcka är – hur nöjda är vi idag som konsument? Vi slänger och kasserar mängder av textilier, om besluten fattades redan i designstadiet skulle det då se annorlunda ut? Nej, den enda lösningen är att odla mindre bomull och föra in kvalitét och kunskap istället. Detta är den stora utmaningen, att ändra i systemet hos stora textilföretag.

Annorlunda exempel

Ett annorlunda exempel på hur kombinationen av funktion och design med miljömentalitet kan ge goda produktresultat delgav Marc Vierstraete, marknadschef på AB Ludvig Svensson i Kinna. Han berättade om produktutvecklingen inom företaget, hur man genom övergripande medvetna beteendeförändringar i olika stadier av tillverkningsprocessen kan generera bra och hållbara lösningar.

Företaget har tagit fram en sorts väv där materialen är både textil och metall. Väven har en

Paneldebatt. Från vänster: Hans Palmqvist, Marcus Bergman, Karin S Johanna Ståhl.